

DECIZIE

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii - Iuliana Oprea, Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de societatea cu răspundere limitată “Agrogled”,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Landmaschinen Vertrieb International GMB împotriva societății cu răspundere limitată “Agrogled” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a hotărîrii arbitrale străine și acțiunea reconvențională înaintată de societatea cu răspundere limitată “Agrogled” împotriva Landmaschinen Vertrieb International GMB cu privire la desființarea hotărîrii arbitrale străine,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2016

c o n s t a t ă

La 27 octombrie 2015 reprezentantul Landmaschinen Vertrieb International GMB, avocatul Matcovschi Andrian a depus în Curtea de Apel Chișinău cerere împotriva SRL “Agrogled” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a hotărîrii arbitrale străine.

În motivarea acțiunii a menționat că, prin decizia Curții de Arbitraj pe lângă Camera de Comerț și Industrie din orașul Leipzig, Germania emisă la data de 13 mai 2015 de către arbitrul unic dr. Torsten Oetting s-a dispus încasarea din contul SRL “Agrogled” în beneficiul Landmaschinen Vertrieb International GMB datorită în sumă de 295220,74 euro, dobînda în valoare de 7,5 % calculată din 18 septembrie 2014 și cheltuielile procedurii de arbitraj în sumă de 17528,20 euro.

Invocă faptul că, pînă în prezent SRL “Agrogled” nu a executat hotărîrea arbitrală nominalizată supra pe care motiv a înaintat prezenta cerere.

Solicită recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a deciziei Curții de Arbitraj pe lângă Camera de Comerț și Industrie din orașul Leipzig, Germania emisă la data de 13 mai 2015 de către arbitrul unic dr. Torsten Oetting, eliberarea în temeiul deciziei arbitrale străine a titlului executoriu și aplicarea măsurilor de asigurare în privința bunurilor imobile și mobile care aparțin cu drept de proprietate SRL “Agrogled”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2015 s-a acceptat spre

examinare cererea depusă de reprezentantul Landmaschinen Vertrieb International GMB, avocatul Matcovschi Andrian.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2015 s-a respins ca nefondată cererea de aplicare a măsurilor de asigurare depusă de reprezentantul Landmaschinen Vertrieb International GMB, avocatul Matcovschi Andrian.

La data de 21 aprilie 2016 SRL “Agrogled” a înaintat în Curtea de Apel Chișinău acțiune reconvențională împotriva Landmaschinen Vertrieb International GMB cu privire la desființarea hotărârii arbitrale străine.

În motivarea acțiunii reconvenționale a menționat că, examinarea pricinii la Curtea de Arbitraj pe lângă Camera de Comerț și Industrie din orașul Leipzig, Germania a decurs cu încălcarea principiilor fundamentale ale omului consacrate de legislația Republicii Moldova și de standardele europene în materia dreptului la un proces echitabil.

Susține că, în cadrul procedurii de arbitraj, Landmaschinen Vertrieb International GMB a fost reprezentantă de un avocat care concomitent deține calitatea de arbitru în instanța de arbitraj menționată supra, prin urmare consideră că, arbitrul unic desemnat pentru soluționarea prezentului litigiu prin definiție nu putea fi unul imparțial, relațiile de colegialitate cu unul din participanții la proces constituind un motiv concludent în acest sens.

Relevă că, argumentele date au fost invocate în fața instanței de arbitraj însă au fost respinse ca neîntemeiate de aceasta.

Solicită repunerea în termen a cererii de desființare a hotărârii arbitrale, admiterea acesteia cu desființarea deciziei Curții de Arbitraj pe lângă Camera de Comerț și Industrie din orașul Leipzig, Germania din 13 mai 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2016 s-a restituit acțiunea reconvențională înaintată de SRL “Agrogled” împotriva Landmaschinen Vertrieb International GMB cu privire la desființarea deciziei Curții de Arbitraj pe lângă Camera de Comerț și Industrie din orașul Leipzig, Germania emisă la data de 13 mai 2015. S-a menționat că restituirea prezentei cereri nu exclude posibilitatea reclamantului de a o adresa în modul și ordinea stabilită în instanța competentă.

La 10 mai 2016 SRL “Agrogled” a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2016 solicitând admiterea recursului, casarea încheierii cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de fond.

În motivarea recursului a invocat că, este neîntemeiată poziția primei instanțe referitor la lipsa competenței de examinare a cererii de desființare a hotărârii arbitrale din 13 mai 2015, concluzie infirmată de prevederile art. 42 alin. (2) și art. 461 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de SRL “Agrogled” urmează a fi admis, casată încheierea cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Colegiul relevă că, încheierea instanței de apel din 22 aprilie 2016 a fost pronunțată public în prezența reprezentantului SRL “Agrogled”, avocatul Sicinski Constantin, circumstanță opozabilă reprezentatului (f.d. 218), iar cererea de recurs a fost depusă în următoarea zi lucrătoare a termenului legal care a expirat într-o zi nelucrătoare - 10 mai 2016 (f.d. 226), respectiv recursul a fost valorificat în termen.

Materialele pricinii denotă că, prin decizia Curții de Arbitraj pe lângă Camera de Comerț și Industrie din orașul Leipzig, Germania din de 13 mai 2015 de către arbitrul unic dr. Torsten Oetting s-a dispus încasarea din contul SRL “Agrogled” în beneficiul Landmaschinen Vertrieb International GMB datorita în sumă de 295220,74 de euro, dobânda în valoare de 7,5 % calculată din 18 septembrie 2014 și cheltuielile procedurii de arbitraj în sumă de 17528,20 de euro (f.d. 22, 47).

La 27 octombrie 2015 reprezentantul Landmaschinen Vertrieb International GMB, avocatul Matcovschi Andrian a depus în Curtea de Apel Chișinău cerere împotriva SRL “Agrogled” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a hotărîrii arbitrale străine (f.d. 4-7).

La data de 21 aprilie 2016 SRL “Agrogled” a înaintat în Curtea de Apel Chișinău acțiune reconvențională împotriva Landmaschinen Vertrieb International GMB cu privire la desființarea hotărîrii arbitrale străine (f.d. 208).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2016 s-a restituit acțiunea reconvențională înaintată de SRL “Agrogled” împotriva Landmaschinen Vertrieb International GMB cu privire la desființarea deciziei Curții de Arbitraj pe lângă Camera de Comerț și Industrie din orașul Leipzig, Germania emisă la data de 13 mai 2015. S-a menționat că restituirea prezentei cereri nu exclude posibilitatea reclamantului de a o adresa în modul și ordinea stabilită în instanța competentă (f.d. 219).

Verificînd legalitatea încheierii recurate în baza argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că, aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 42 alin. (2) din Codul de procedură civilă, acțiunea reconvențională se intentează, indiferent de instanța competentă să o judece, în instanța care judecă acțiunea inițială.

Conform art. 172 alin. (2) din Codul de procedură civilă, intentarea acțiunii reconvenționale se face conform regulilor generale de intentare a acțiunii.

În corespundere cu prevederile art. 265 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care pricina nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

Potrivit art. 459 din Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sînt competente, în condițiile prezentului capitol, să soluționeze litigiile civile dintre o parte a Republicii Moldova și o parte străină sau numai dintre persoane străine. Competența instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în judecarea pricinilor civile cu element de extraneitate se determină conform dispozițiilor cap.IV, dacă prezentul capitol nu prevede altfel. Instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sînt competente să soluționeze pricini cu element de extraneitate dacă pîrîtul organizație străină are sediu sau pîrîtul cetățean străin are domiciliu în Republica Moldova. Instanța sesizată verifică din oficiu competența sa de a soluționa pricina cu element de extraneitate și, în cazul în care constată că nu este competentă nici ea și nici o altă instanță a Republicii Moldova, respinge cererea.

În conformitate cu art. 475 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în sensul prezentului capitol, o hotărîre arbitrală este considerată ca fiind străină dacă: a) este pronunțată pe teritoriul unui stat străin; sau b) este emisă pe teritoriul Republicii Moldova, dar legea aplicată procedurii arbitrale este a unui stat străin. Poate fi recunoscută și executată în Republica Moldova o hotărîre arbitrală străină emisă, în conformitate cu o convenție arbitrală, pe teritoriul unui stat străin care este parte la Convenția privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, adoptată la New York la 10 iunie 1958, precum și o hotărîre arbitrală străină ale cărei recunoaștere și executare sînt reglementate fie prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie în baza principiului reciprocității în ceea ce privește efectele hotărîrii arbitrale străine.

Potrivit art. 475¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de recunoaștere și executare a hotărîrii arbitrale străine se prezintă curții de apel în a cărei circumscripție se află domiciliul/reședința sau sediul părții împotriva căreia este invocată hotărîrea arbitrală străină, iar în cazul în care aceasta nu are domiciliul/reședința sau sediul în Republica Moldova ori domiciliul/reședința sau sediul acesteia nu sînt cunoscute – curții de apel în a cărei circumscripție sînt situate bunurile acesteia.

Conform art. 477 alin. (1) din Codul de procedură civilă, hotărîrea arbitrală pronunțată pe teritoriul Republicii Moldova poate fi contestată în judecată de către părțile în arbitraj, înaintînd o cerere de desființare a hotărîrii arbitrale în conformitate cu art. 479.

Conform art. 39 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nr. 24 din 22.02.2008, recunoașterea sau executarea hotărîrii arbitrale, indiferent de țara în care a fost pronunțată, poate fi refuzată numai în următoarele cazuri prevăzute la lit. a) și b) din acest alineat. Dacă desființarea hotărîrii arbitrale străine sau suspendarea executării ei este cerută instanței competente indicate la alin. (1) lit. a), instanța competentă în fața căreia este invocată recunoașterea sau executarea hotărîrii poate, dacă va considera oportun, să amîne statuarea și, la cererea părții care solicită recunoașterea și executarea hotărîrii, poate să oblige cealaltă parte să ofere garanțiile corespunzătoare.

Colegiul relevă că, regulile cu privire la competența jurisdicțională a instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova în procesele civile cu element de extraneitate se conțin în Capitolul XLI din Codul de procedură civilă, iar respectarea acestora constituie premisa pentru intentarea corectă a unui proces civil de asemenea natură litigioasă. Instanțele judecătorești ale Republicii Moldova sunt abilitate, în condițiile Capitolului enunțat, să soluționeze litigiile civile dintre o parte a Republicii Moldova și o parte străină sau numai dintre persoane străine, aplicîndu-se aceleași reguli de competență.

În contextul dat, întru evitarea punerii pe rol sau reținerii spre examinare a unor acțiuni înaintate cu încălcarea competenței jurisdicționale, legiuitorul a instituit mecanisme de soluționare a incidentelor procedurale și a conferit judecătorului abilitatea exclusivă de a stabili propria competență în materia dedusă judecării grație corelării aspectelor definitorii ale pretențiilor din acțiune cu cadrul legal pertinent.

Colegiul notează că, acțiunea reclamantului vizează recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a deciziei Curții de Arbitraj pe lîngă Camera de Comerț și Industrie din orașul Leipzig, Germania din 13 mai 2015 emisă în beneficiul Landmaschinen Vertrieb International GMB cu privire la încasarea datoriei din contul SRL “Agrogled”. În contrapunerea cererii de chemare în judecată depusă de Landmaschinen Vertrieb International GMB, pîrîtul SRL “Agrogled” a înaintat acțiune reconvențională cu solicitarea desființării/contestării hotărîrii arbitrale străine disputate,

care a fost restituită de instanța inferioară în temeiul art. 170 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă care prevede că, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă instanța nu este competentă să judece pricina.

Temeiul juridic invocat de instanța inferioară în suportul încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2016 nu este aplicabil în speță deoarece actele normative în vigoare nu conferă instanțelor naționale abilitatea de a desființa hotărârea arbitrală pronunțată de o jurisdicție arbitrală străină, fapt statuat expres în dispoziția art. 39 alin. (2) din Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional. Astfel, sunt nejustificate și criticabile raționamentele instanței inferioare invocate pe marginea acțiunii reconvenționale înaintate de SRL “Agrogled” din perspectiva art. 477 din Codul de procedură civilă or, norma juridică menționată face referire la desființarea/contestarea hotărârii arbitrale emise exclusiv pe teritoriul Republicii Moldova și nicidecum străine. În condițiile în care instanțele din Republica Moldova nu sunt competente să primească și să examineze în fond acțiuni ce au ca obiect desființarea hotărârilor arbitrale străine, pretinderea existenței unei instanțe autohtone competente în materia vizată este una eronată și nu are dreptul la existență.

În concluzie, avînd în vedere că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 22 aprilie 2016 (f.d. 218) rezultă că, acțiunea reconvențională a fost primită în procedură, etapa primirii actului procesual exercitat de SRL “Agrogled” a fost consumată, împrejurare ce condiționează instanța de recurs în temeiul art. 265 lit. a) din Codul de procedură civilă să dispună încetarea procesului în privința acțiunii reconvenționale înaintate de SRL “Agrogled” deoarece nici o instanță din Republica Moldova nu este competentă să examineze în ordinea procedurii civile legalitatea hotărârilor arbitrale străine.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2016 a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SRL “Agrogled”, a casa încheierea judecătorească și a pronunța o nouă hotărâre sub formă de încheiere de încetare a procesului civil la acțiunea reconvențională înaintată de societatea cu răspundere limitată “Agrogled” împotriva Landmaschinen Vertrieb International GMB cu privire la desființarea hotărârii arbitrale străine.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de societatea cu răspundere limitată “Agrogled”.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Landmaschinen Vertrieb International GMB împotriva societății cu răspundere limitată “Agrogled” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârii arbitrale străine și acțiunea reconvențională înaintată de societatea cu răspundere limitată “Agrogled” împotriva Landmaschinen Vertrieb International GMB cu privire la desființarea hotărârii arbitrale străine și se emite o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care:

Se încetează procesul civil la acțiunea reconvențională înaintată de societatea cu răspundere limitată “Agrogled” împotriva Landmaschinen Vertrieb International GMB cu privire la desființarea hotărîrii arbitrale străine.

Decizia este irevocabilă de la momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan